

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023-2025 M. UŽIMTUMO DIDINIMO PROGRAMA

I SKYRIUS IVADAS

1. Bendra informacija.

Rokiškio rajono savivaldybės 2023 – 2025 m. užimtumo didinimo programa (toliau – Programa) parengta siekiant spręsti Rokiškio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teritorijos gyventojų užimtumo problemas. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymu, Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. A1-257 „Dėl Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. A1-715 „Dėl Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui įgyvendinti, rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) ir kitais teisės aktais.

Užimtumo didinimo programa, skirta užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui (toliau – modelis) įgyvendinti, siekiant spręsti šiuo metu itin aktualias gyventojų užimtumo problemas, padėti su sunkumais darbo rinkoje susiduriantiems žemą išsilavinimą turintiems gyventojams bei gyventojams, kurie nėra mobilūs ir kuriems rinkoje sudėtinga rasti darbą, atitinkantį turimas kompetencijas.

Programoje numatomi: Programos tikslai, būklės analizė, priemonių planas, finansavimo planas, tęstinumas ir prognozė, programos įgyvendinimo priežiūra, viešinimas.

Užimtumo didinimo programa atitinka Panevėžio regiono 2014–2020 m. plėtros plano 2-ąjį tikslą „Padidinti teritorinę sanglaudą ir gerinti aplinkos būklę“, suderinta su Rokiškio rajono strateginiu plėtros planu iki 2022 metų (aktuali priemonių plano redakcija patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. TS-150 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2022 metų ataskaitos patvirtinimo“) ir Rokiškio rajono savivaldybės 2022–2024 m. strateginiu veiklos planu, patvirtintu Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. TS-24 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2022-2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ (aktuali redakcija). Šia programa siekiama padidinti Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų užimtumą, padedant ekonomiškai neaktyviems rajono gyventojams (registruotiems Užimtumo tarnyboje ir turintiems bedarbio statusą) sugrįžti į darbo rinką ir padėti įsitvirtinti joje per užimtumo didinimo priemones.

2. Programos tikslas ir uždaviniai.

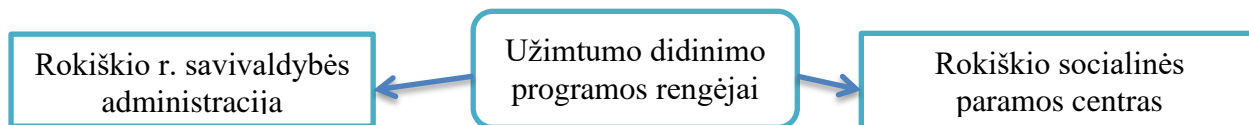
2.1. Programos **tikslas** – pasiekti kuo didesnę gyventojų užimtumą, kad kiekvienas gyventojas galėtų rasti turimą kvalifikaciją atitinkantį darbą ir užsitikrinti tinkamą pragyvenimo lygį, skatinti darbo vietų kūrimą ir darbo paklausą, didinti darbo jėgos kvalifikacijos atitiktį darbo rinkos reikmėms, laisvus darbo išteklius integruoti į darbo rinką ir juos išlaikyti, laikino ar pastovaus, nekvalifikuoto darbo suteikimas socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms.

2.2. Programos **uždaviniai**:

2.2.1. mažinti socialinę įtampą ir atskirtį tarp bendruomenės narių;

- 2.2.2. ugdyti bedarbių socialinius, darbinius įgūdžius ir padidinti jų galimybes susirasti darbą;
- 2.2.3. didinti Rokiškio rajono gyventojų užimtumą;
- 2.2.4. mažinti piniginės socialinės paramos gavėjų skaičių Rokiškio rajone.
- 2.2.5. užtikrinti 2022 metų Užimtumo didinimo programų vykdymo tęstinumą.

3. Programos rengėjai.

Programa parengta konsultuojantis ir bendradarbiaujant su Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyriumi (toliau – Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyrius), vietos bendruomenių, darbdavių atstovais.

Programa parengta vadovaujantis šiais principais:

3.1. bendradarbiavimo – aktyvaus gyvenamosios vietovės bendruomenės įtraukimas į veiklą, skatinant jos iniciatyvą, bendradarbiavimas su visomis suinteresuotomis institucijomis, organizacijomis;

3.2. kompleksiskumo – įgyvendinant Programą, turi būti kompleksiskai sprendžiamos asmenų užimtumo problemos, įtraukiant Savivaldybę, Užimtumo tarnybą, socialinius partnerius ir organizacijas;

3.3. individualumo – Programoje numatytos priemonės turi būti organizuojamos ir paslaugos teikiamos atsižvelgiant į individualius asmenų poreikius bei jų motyvaciją integruotis į darbo rinką;

3.4. tęstinumo – Programoje numatytų veiklų tęstinumas, nuolatinė Programos įgyvendinimo priežiūra ir tikslinimas pagal kintančias aplinkybes;

3.5. efektyvumo – pagrindinis Programos priemonių ir paslaugų teikimo rezultatas ir vertinimo kriterijus yra asmens įsidarbinimas pagal darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisiųjų santykių pagrindu, savarankiškos ar neatlygintinos veiklos vykdymas;

3.6. ekonomiškumo – maksimalus Programai įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimas, vadovaujantis ekonominio naudingumo principu tiek rengiant Programą, tiek ją įgyvendinant;

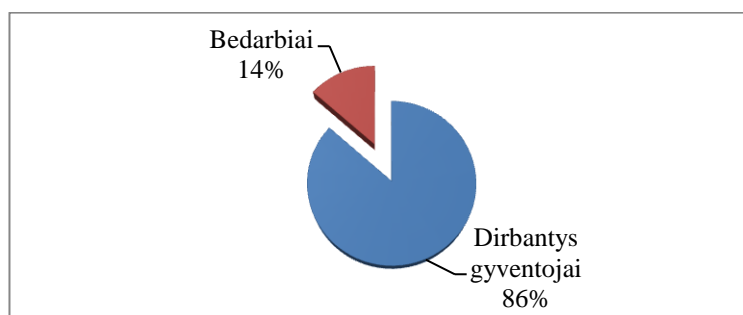
3.7. viešumo – Programos rezultatų viešinimas.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

Darbas – materialinės žmogaus gerovės ir saugumo užtikrinimo priemonė, o nedarbas – sudėtinga ekonominė ir socialinė problema, neigiamai veikianti tiek atskirus asmenis, tiek Savivaldybę, tiek visą šalį. Nedarbo socialinės ir ekonominės pasekmės pasireiškia visose visuomenės gyvenimo srityse. Neturintis darbo žmogus susiduria ne tik su materialiniais sunkumais, bet ir psichologinėmis to pasekmėmis. Su sunkumais darbo rinkoje ypač susiduria žemą išsilavinimą ir kvalifikaciją, nepakankamą darbo patirtį turintys asmenys, kaimo gyvenamųjų vietovių gyventojai, kuriems sunku vietinėje darbo rinkoje rasti turimą kompetenciją atitinkantį darbą. Ypač sudėtinga į darbo rinką integruoti skurdo ir socialinės atskirties riziką patiriančius asmenis, nes jie paprastai ilgą laiką būna ekonomiškai neaktyvūs, praradę darbinius įgūdžius, kvalifikaciją ar socialinius gebėjimus arba jų neturintys. Dėl ilgalaikio nedarbo bedarbiai praranda motyvaciją dirbti, mažėja jų bendravimo aplinka, dėl nuolat patiriamo streso atsiranda fizinės ir psichinės sveikatos problemų, jie tampa socialiai atskirtais nuolatiniais socialinės paramos gavėjais. Ilgalaikis nedarbas taip pat pakeičia žmogaus mąstymą, turi neigiamos įtakos savęs vertinimui. Visa tai sudaro kliūtis darbo rinkoje panaudoti bedarbių ir nuo darbo rinkos nutolusių neaktyvių gyventojų potencialą.

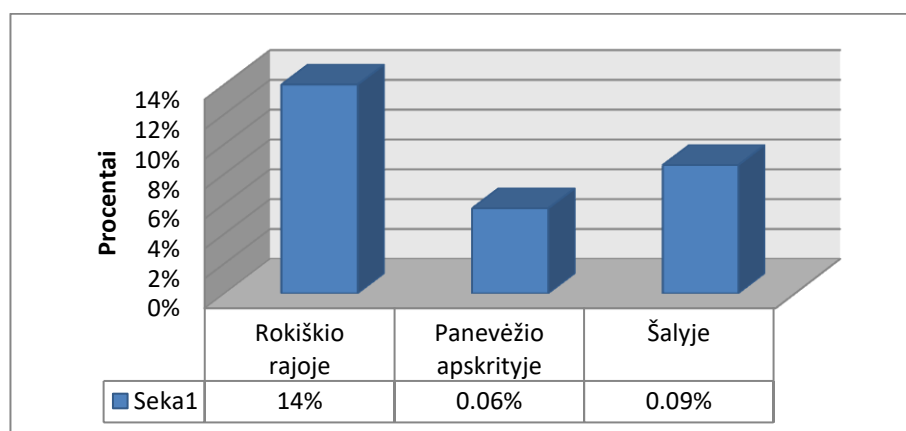
Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) duomenimis, 2022 m. rugsėjo 1 d. šalyje buvo registruota 150 tūkst. darbo neturinčių asmenų, tai yra 8,7 tūkst. mažiau nei 2021 m. rugsėjo 1 d. (211,2 tūkst.). Registruotas nedarbas šalyje 2022 m. rugsėjį siekė 8,6 proc. ir buvo 3,6 proc. mažesnis nei prieš metus. Ilgalaikių bedarbių skaičius nuosekliai mažėja nuo praėjusiu metų vasaros. Rugsėjo 1 d. jų buvo 34,5 tūkst., t. y. 23 proc. visų Užimtumo tarnyboje bedarbio statusu registruotų asmenų. Pagal lytį, palyginti 2021 ir 2022 metus, vyrų nedarbas sumažėjo 3,7 proc., moterų – 3,5 proc. Nuo 2022 m. vasario 24 d. Užimtumo tarnybą papildė ir nuo karo bėgantys ukrainiečiai. Jų rugsėjo 1 d. šalyje registruota 7,2 tūkst.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2022 m. liepos 1 d. Rokiškio rajone gyveno 15 994 darbingo amžiaus gyventojų: 7212 – vyrų ir 8782 moterys. Daugiausia DAG gyveno Rokiškio miesto seniūnijoje – 11764 asmenys, mažiausia – Kazliškio seniūnijoje – 516 gyventojai. Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyriuje 2022 m. rugpjūčio 1 d. registruota 2157 bedarbių, tai yra 5,5 proc. punkto mažiau nei 2021 m. rugpjūčio 1 d., iš jų 289 asmenys yra ilgalaikiai bedarbiai (10,6 proc. nuo visų bedarbių). Tarp įregistruotų bedarbių – 47,8 proc. (1030 asmenys) moterų ir 52,2 proc. (1127 asmuo) vyrų, jaunimas iki 29 metų – 6,7 proc. (284 asmenų), ilgalaikiai bedarbiai – 13,9 proc. (300 asmenų), vyresni nei 50 m. amžiaus asmenys – 53,1 proc. (1146 asmenys) nuo visų įregistruotų.

1 pav. Rokiškio rajono darbingo amžiaus gyventojų pasiskirstymas 2022 m. rugsėjo 1 d., proc.
Sudaryta pagal Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyriaus duomenis.

2022 m. rugsėjo 1 d. nedarbas Rokiškio rajone sudarė 14 proc., palyginti su praėjusiu tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 3,8 proc. ir toliau išliko aukštesnis nei Panevėžio apskrityje (5,7 proc.) ir buvo aukštesnis nei šalyje (8,6 proc.).

2 pav. Nedarbo lygis Rokiškio rajone, Panevėžio apskrityje ir šalyje 2022 m. rugsėjo 1 d., proc.

Sudaryta pagal Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyriaus duomenis.

Įgyvendinant Programą, 2021 metais buvo panaudotos visos Programai įgyvendinti skirtos lėšos – 529,7 tūkst. Eur, ir buvo įdarbinti 98 asmenys. Atsižvelgiant į Programos vykdytojų pateiktą informaciją apie Programos įgyvendinimą, po dalyvavimo Programoje 2021 m. neterminuotam laikotarpiui įsidarbino 2 asmenys, tai sudaro 2 procentus visų 2021 metų Programoje dalyvavusių asmenų.

Per 2022 m. 9 mėn. Programoje dalyvavo jau 61 asmuo, iš jų – 34 vyrai ir 27 moterys. Iš jų – 16 ilgalaikių bedarbių, 2 neįgalūs asmenys, 44 virš 50 metų ir 3 asmenys iki 29 metų

**Per 2022 m. 9 mėn. Rokiškio r. sav. užimtumo programoje
dalyvavusių asmenų skaičius pagal lytį**

1 lentelė

Eil. Nr.	Darbdavio pavadinimas	Moterys	Vyrai
1	Rokiškio krašto muziejus	3	2
2	BĮ Rokiškio baseinas	3	
3	Rokiškio jaunimo centras	1	
4	Rokiškio Kamajų A.Strazdo gimnazijos Jūžintų skyrius		3
5	Rokiškio pagrindinė mokykla		
6	Rokiškio Šv. apaštalo evangelisto Mato parapijos senelių globos namai	1	
7	Kamajų seniūnija	1	1
8	Rokiškio Kamajų Antano Strazdo gimnazija		2
9	Rokiškio kultūros centras		
10	L.-d. „Pumpurėlis“		
11	UAB „Rokiškio autobusų parkas“		
12	Kriaunų seniūnija		2
13	Kaimiškoji seniūnija	6	3
14	Jūžintų seniūnija		5
15	Obelių seniūnija	1	2
16	Miesto seniūnija		3
17	Pandėlio seniūnija	1	2
18	VšĮ „Šalpa – labdara“	1	
19	Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras		
20	Jūžintų kaimo bendruomenė		
21	L.-d. „Nyktukas“		1
22	Panemunėlio seniūnija		4
23	Juodupės seniūnija	5	2
24	Juodupės l.-d.		1
25	M.-d. „Ažuoliukas“	2	
26	Kazliškio seniūnija	2	
27	VšĮ Rokiškio turizmo ir verslo informacijos centras		
28	Rokiškio r. savivaldybės administracija		1

Užimtumo tarnybos vertinimu, liepą nedarbo rodiklių įtakos turėjo kritusios darbo jėgos paklausos, sumažėjęs įsidarbinimas bei sumažėjusios aktyvios darbo rinkos politikos priemonių apimtys. Nedarbą sąlygojo ne tik pandemijos sąlygoti verslų suvaržymai (apribotos veiklos, įšaldyti plėtros planai ir pan.), bet ir neatitiktis tarp realių darbo rinkos poreikių ir darbo neturinčių asmenų kompetencijų. Atvejų, kai darbo ieškantys asmenys ne visai atitinka darbdavių lūkesčius, būdavo visada, tačiau šiemet ši situacija yra sudėtingesnė. Neretai darbuotojai, atėję iš apribotų sektorių ir verslų – turizmo, apgyvendinimo, maitinimo ir kt. – yra kiek kitokių kompetencijų ir kvalifikacijų nei šiuo metu paklausiausi darbo rinkai. Be to, dalis darbo neturinčiųjų stokoja motyvacijos ir

aktyvumo ieškant darbo ir (ar) naujų karjeros galimybių, dalis prioritetą teikia laikinai nedirbti dėl asmeninių ar kitokių išsipareigojimų. Vyresnio amžiaus kaimo gyventojai yra mažai mobilūs ir pageidauja darbo arčiau gyvenamosios vietovės. Tad nepaisant laisvų darbo vietų skaičiaus augimo, įsidarbinimo rodikliai auga ne taip sparčiai kaip galėtų.

Savivaldybė užimtumo didinimo programas įgyvendina nuo 2017 m. liepos 1 d. Visoje šalyje nuo 2019 m. užimtumo didinimo programose dalyvavo 4 042 darbo ieškantys asmenys. Pasibaigus dalyvavimui programoje, per 3 mėn. kas penktas dalyvis įsidarbino. Užimtumo didinimo programos padeda spręsti ir ilgalaikio nedarbo problemą – 2020 m. visoje šalyje jose dalyvavo 1 781 ilgalaikis bedarbis. Rokiškio rajone nuo 2017 m. iki 2022 m. rugsėjo 1 d. Užimtumo programoje dalyvavo 670 bedarbis.

III SKYRIUS

UŽIMTUMO SKATINIMO IR MOTYVAVIMO PASLAUGŲ NEDIRBANTIEMS IR SOCIALINĘ PARAMĄ GAUNANTIEMS ASMENIMS MODELIS

Savivaldybė 2023–2025 m. įgyvendins Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį vadovaudamasi Aprašo nuostatomis.

Modelio programos tikslai:

1. siekti kuo didesnio gyventojų užimtumo, kad rajono gyventojai turėtų galimybę dirbti, ir užtikrinti tinkamą pragyvenimo lygį;
2. mažinti Rokiškio rajono gyventojų socialinę atskirtį dėl negaunamų ar nepakankamų piniginių lėšų;
3. palengvinti ilgą laiką nedirbusių asmenų perėjimą nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje;
4. suderinti užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų bei piniginės socialinės paramos teikimą, integruojant ilgą laiką nedirbusius asmenis į darbo rinką;
5. užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų, teikiančių užimtumo skatinimo, motyvavimo paslaugas ir piniginę socialinę paramą nedirbantiems asmenims, veiklos koordinavimą ir skatinti jų bendradarbiavimą.

Modelio programos uždaviniai:

- įgyvendinant Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį, teikti asmenims, pagal jų socialinei integracijai ir perėjimui nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje, reikalingas kompleksines paslaugas.
- įgyvendinti Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį, gražinant apie 30 proc. jo įgyvendinime dalyvausiančių ilgalaikių bedarbių į darbo rinką.
- programos organizatorius – Rokiškio rajono savivaldybės administracija (toliau – savivaldybės administracija).
- programos priemonių įgyvendinimą atlieka savivaldybės administracija, Rokiškio socialinės paramos centras, Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyrius (toliau – Užimtumo tarnybos Rokiškio skyrius), savivaldybės teritorijoje veikiančios įmonės, įstaigos, nevyriausybinių organizacijų, savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai (toliau – darbdaviai).

Modelio programoje turi teisę dalyvauti tik tie asmenys, kurie jų nusiuntimo pas nedirbančių asmenų atveju vadybininką ir susitarimo dėl integracijos į darbo rinką (toliau – Susitarimas) sudarymo metu atitinkantys visus šiuos reikalavimus (toliau – Asmenys):

1. yra ilgą laiką nedirbę (12 ir daugiau mėnesių);

2. priklauso Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje 4 punkte nurodytai asmenų grupei ar gauna Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48¹ straipsnyje nurodytą darbo paieškos išmoką.

3. priklauso bent vienai iš Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalies 1-3, 5-11 punktuose nurodytų asmenų grupių.

Modelio įgyvendinimo metu Paslaugas planuojama suteikti ne mažiau kaip 65 Asmenims, iš kurių ne mažiau kaip 30 proc. bus užtikrintas ilgalaikis įdarbinimas.

Rokiškio r. sav. užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio 2020–2022 m. vykdymo analizė

2 lentelė

	2020m.	2021m.	2022 m. per10 mėn.
Atrinkta asmenų	62	81	100
Pasirašyta susitarimų / tęsiami susitarimai	62	73	99
Įgyvendinami susitarimai	56	60	74
Įgyvendinti susitarimai	5	13	25
Atvejo komandos susitikimų skaičius	5	12	9
Atlikti paslaugų pirkimai	4	8	8
Įdarbinta asmenų viso:	11	17	22
Iš jų: nuolatiniam darbui	5	7	12
terminuotam darbui	6	10	10

2022 m. modeliui įgyvendinti lėšos bus skirtos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams (iš jų – nedirbančių asmenų atvejo vadybininko, dirbančio pagal darbo sutartį, darbo užmokesčiui, įskaitant darbdaviui ir jo darbuotojui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas privalomas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas).

Modeliui įgyvendinti skirtos lėšos negali būti naudojamos terminuotiems darbams finansuoti.

**IV SKYRIUS
PRIEMONIŲ PLANAS**

Programos įgyvendinimo laikotarpis – 2023–2025 metai.

Priemonės, naudojamos numatytiems planams pasiekti:

1. suteikti darbą ilgalaikiams bedarbiams ir kitiems ieškantiems darbo asmenims, padėti jiems greičiau integruotis į darbo rinką, sudaryti sąlygas užsidirbti lėšų pragyvenimui;

2. mažinti socialinę atskirtį ir nedarbo pasekmes organizuojant pagalbinius darbus, tuo pačiu plėtojant vietos socialinę infrastruktūrą;

3. organizuoti laikinuosius darbus;

4. įgyvendinanti Programoje numatytus darbus, bus sudarytos galimybės bedarbiams, ypač ilgalaikiams, žemos kvalifikacijos, praradusius darbinius įgūdžius, grįžti į darbo rinką, patobulinti darbo įgūdžius atsižvelgiant į jų individualius poreikius, skatinti juos pradėti savarankiškai dirbti.

Programoje numatyti šie laikino pobūdžio darbai, teikiantys socialinę naudą vietos bendruomenei, prisidedantys prie socialinės infrastruktūros palaikymo ir plėtojimo:

- vykdys darbus, teikiančius socialinę naudą, padedančius palaikyti ir (ar) plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą (socialinės, švietimo, visuomeninio transporto, sveikatos, kultūros, prekybos ir viešojo maitinimo, buitinio gyventojų aptarnavimo, komunalinio butų ūkio, ryšių, asmens ir turto apsaugos sistemose ir kt.), atliekamus ekonominius sunkumus patiriančiose įmonėse, siekiant jose išsaugoti darbo vietas;

- laikino pobūdžio darbus, neįtrauktus į kasdienės priežiūros tvarkymo plotus, teritorijų tvarkymo darbus: šiukšlių rinkimas, šienavimas, sniego valymas, lauko tualetų valymas, miško, parkų, skverų tvarkymas, upių, ežerų ir kitų vandens telkinių bei paplūdimių valymas ir priežiūra, gėlynų priežiūra, medžių genėjimas, gyvatvorių karpymas;

- mokyklų, lopšelių-darželių, ligoninių, kultūrinių, socialinių, buitinių ir kitų objektų smulkius, pagalbinius statybos ir/ar remonto laikino pobūdžio darbus;

- istorijos ir kultūros paveldo, kapinių, parkų, kitų saugomų bei turinčių išliekamąją vertę objektų laikino pobūdžio tvarkymo pagalbinius darbus; trumpalaikį patalpų valymo paslaugų laikino pobūdžio darbus;

- trumpalaikiai patalpų valymo paslaugų laikino pobūdžio darbus;

- trumpalaikius archyvinių dokumentų tvarkymo pagalbinius darbus;

- užterštų, bešeimininkų, neprižiūrimų teritorijų, stichiškai susidariusių sąvartynų valymo, avarinių ir bešeimininkų pastatų, esančių valstybinėje žemėje, likvidavimo pagalbinius darbus;

- sporto ir turizmo objektų tvarkymo pagalbinius laikino pobūdžio darbus;

- lietaus nuotekų valymo įrenginių, paviršinių vandens išleistuvų ir aplinkinių teritorijų tvarkymo laikino pobūdžio darbus;

- bešeimininkų pastatų tvarkymo laikino pobūdžio darbus.

Dirbti siunčiami asmenys, priklausantys tik Užimtumo tarnyboje registruoti ir bedarbio statusą turintys Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys:

- rūpintiniai, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, kol jiems sukaks 25 metai;

- nėščios moterys, vaiko motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), vaiko globėjas, rūpintojas ir asmenys, faktiškai auginantys vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir asmenys, prižiūrintys sergančius ar neįgalius šeimos narius, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra;

- grįžusieji iš laisvės atėmimo vietų, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ilgesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų;

- piniginės socialinės paramos gavėjai;

- priklausomi nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigę psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;

- prekybos žmonėmis aukos, baigusios psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jos kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;

- grįžę į Lietuvą nuolat gyventi politiniai kaliniai ir tremtiniai bei jų šeimų nariai (sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) iki 18 metų), jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo į Lietuvą nuolat gyventi dienos;

- turintys pabėgėlio statusą asmenys ar kuriems yra suteikta papildoma ar laikinoji apsauga ir asmenys, turintys teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;

- asmenys, patiriantys socialinę riziką;

- vyresni kaip 40 metų asmenys

- darbo rinkai besirengiantys asmenys.

Programos dalyviai bus atrenkami bendradarbiaujant su Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyriumi, darbdaviais, seniūnais.

Darbų trukmė su kiekvienu Programos dalyviu pagal jo individualius poreikius ir galimybes derinama atskirai, tačiau bendra vieno asmens laikinųjų darbų trukmė per Programos įgyvendinimo laikotarpį negali būti ilgesnė kaip 3–6 mėnesiai (vidutiniškai 3 mėn.). Darbų trukmė skaičiuojama nuo darbo ieškančio asmens terminuotoje darbo sutartyje darbams atlikti nurodytos pirmos darbo dienos iki jo atleidimo iš darbo dienos ir ne ilgesnė nei Programos įgyvendinimo laikotarpis.

Kasdienė darbo laiko trukmė kartu su darbo laiku, atliekant savo tiesiogines darbo funkcijas, neturi viršyti aštuonių darbo valandų. Darbai negali būti dirbami naktį ir švenčių dienomis.

Siekiant atlikti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams skirtų lėšų racionalų paskirstymą, užtikrinti efektyvesnį lėšų panaudojimą bei integruoti kuo daugiau neturinčių darbo Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų į darbo rinką, planuojama 1 asmens dalyvavimo Programoje kaina – 860,92 Eur/mėn. (5,27 Eur/val.), jeigu minimalus valandinis atlygis ir „Sodros“ įmokos procentas iš darbdavio lėšų išliks nepakitę visus 2023-2025 metus. Darbdavys turi mokėti ne mažesnę kaip valstybės nustatytą minimalų atlygį. Atrinktam darbdaviui, įdarbinusiam Programos dalyvį, iš Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2023-2025 metais Savivaldybė planuoja kompensuoti 100 procentų darbo užmokesčiui skirtų išlaidų. Įgyvendinant 2023-2025 metų Programą, planuojama įdarbinti 300 asmenų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams panaudojimo tikslo – užtikrinti tinkamą valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje vykdymą – pasiekimo 2022 metais vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. A1-968 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams 2022 metais paskirstymo savivaldybių administracijoms ir vertinimo kriterijų patvirtinimo“, planuojama, kad apie 33 procentų asmenų, dalyvavusių 2023-2025 m. Programoje, per 3 mėnesius, pasibaigus Programai, pradės ieškoti pastovaus darbo, mokytis, grįš į darbo rinką ir susiras pastovų darbą arba vykdys savarankišką veiklą.

Darbdaviais, pageidaujančiais dalyvauti Programoje, kurie organizuos ir vykdys darbus, gali būti Rokiškio rajono savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, socialines paslaugas teikiančios įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, ne pelno siekiančios įstaigos, asociacijos, labdaros ir paramos fondai bei biudžetinės ir viešosios įstaigos, verslo įmonės (ūkio subjektai), kurios veiklą vykdo Rokiškio rajone ar Rokiškio mieste ir nėra bankrutavusios, bankrutuojančios, neturinčios įsiskolinimų, likviduojamos ir (ar) laikinai sustabdžiusios veiklą.

Programos dalyvius darbdaviai atrinka bendradarbiaudami su Užimtumo tarnyba.

Paraiškos vertinamos balais. Didžiausia skirtina balų suma – 100 balų:

- 1) jei išipareigojimas po laikinųjų darbų neterminuotai įdarbinti tuos pačius programos dalyvius skiriama 25 balai;
- 2) jei Darbdavys Rokiškio rajone vykdo socialinę, istorinę reikšmę turinčias programas, taip pat atliekantiems viešųjų erdvių priežiūrą ir tvarkymą, prisideda prie vietos socialinės infrastruktūros palaikymo ir plėtros skiriama 10 balų;
- 3) jei išipareigojimas po laikinųjų darbų įdarbinti pagal terminuotą darbo sutartį tuos pačius programos dalyvius ne trumpesniai kaip 6 mėnesių laikotarpiui skiriama 20 balų;
- 4) jei 5–6 darbuotojų skaičius, reikalingas laikiniams darbams įgyvendinti skiriama 5 balai;
- 5) jei laikinųjų darbų vykdymas šaltuoju metų laiku (I ir IV metų ketvirčiais) skiriami 5 balai;
- 6) jei turi patirtį organizuojant laikinuosius darbus skiriami 5 balai;
- 7) jei paskutinių praėjusių metų laikinųjų darbų visos lėšos išsivintos skiriama 10 balų;
- 8) jei prisidėjimas prie programos įgyvendinimo savo lėšomis skiriama 20 balų.

Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims, paslaugų ir (ar) priemonių plano Modelio įgyvendinimo etapai:

1. Pirminis asmens vertinimas:

1.1. Rokiškio rajono savivaldybės socialinio darbo organizatoriai ir Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Rokiškio skyriaus specialistai (toliau – Specialistai), prieš pradėdami pirminį asmens vertinimą, informuoja asmenį, kad siekiant nustatyti jo tinkamumą dalyvauti užimtumo didinimo programoje, apie jį bus renkami duomenys iš valstybės registru

(kadastrų), žinybinių registru, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų bei kitų šiems subjektams prieinamų oficialių informacijos šaltinių, nurodo šių duomenų saugojimo terminus, duomenų tvarkytoją, duomenų gavėjus ir duomenų subjekto teises, jų įgyvendinimo tvarką;

1.2. specialistai atsižvelgdami į užimtumo didinimo programoje nustatytus kriterijus, kuriuos turi atitikti asmenys, turintys teisę dalyvauti užimtumo didinimo programoje (toliau – Kriterijai), atlieka pirminį asmens vertinimą;

1.3. asmeniui atitikus Kriterijus, pirminį asmens vertinimą atlikęs subjektas Rokiškio rajono savivaldybės administracijos nustatyta tvarka nusiunčia asmenį pas nedirbančių asmenų atvejo vadybininką.

2. Asmens poreikių ir galimybių įvertinimas, profiliavimas:

2.1. nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas atlieka asmens poreikių ir galimybių įvertinimą pagal:

2.1.1. Užimtumo tarnybos informaciją apie asmens darbo paiešką, teiktas ir teikiamas paslaugas, taikytas ir taikomas priemones bei kitą Darbo ieškančio asmens kortelėje esančią informaciją;

2.1.2. savivaldybės informaciją apie asmeniui teiktą piniginę socialinę paramą ir socialines paslaugas;

2.1.3. informaciją apie asmens dalyvavimą NVO vykdytuose projektuose, skirtuose socialinę atskirtį patiriantiems nedirbantiems asmenims;

2.1.4. kitą asmens pateiktą informaciją, susijusią su galimybėmis ir kliūtimis jam integruotis į darbo rinką;

2.2. asmuo apibūdinamas pagal jo socialinei integracijai ir perėjimui nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje reikalingas Paslaugas.

3. Atvejo komandos darbo organizavimas:

3.1. nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas, atlikęs asmens poreikių ir galimybių įvertinimą bei profiliavimą, organizuoja atvejo komandos susitikimą, kuriame apibūdina asmens situaciją (aptaria surinktą informaciją ir prieitas išvadas, atlikus pirminį asmens vertinimą, asmens poreikių ir galimybių įvertinimą bei profiliavimą);

3.2. atvejo komanda, išanalizavusi asmens situaciją, pateikia nedirbančių asmenų atvejo vadybininkui pasiūlymus dėl Paslaugų parinkimo, jų apimties, teikimo eiliškumo.

4. Susitarimo parengimas ir pasirašymas:

4.1. nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas, bendradarbiaudamas su asmeniu, parengia Susitarimą, kuriame nurodomi jo ir asmens teisės bei pareigos, numatomos teikti Paslaugos, jų apimtis, teikėjai, teikimo eiliškumas, tvarka;

4.2. Susitarime numatomos Paslaugos:

4.2.1. lydimoji pagalba – pagalba, teikiama asmeniui, siekiant padėti jam gauti Susitarime numatytas socialines, sveikatos, švietimo ar su įdarbinimu susijusias paslaugas, įskaitant ir palaikymą darbo vietoje, reikalingą siekiant padėti rasti būdų, kaip išspręsti darbe kylančias problemas;

4.2.2. socialinės paslaugos, nurodytos Socialinių paslaugų kataloge, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“;

4.2.3. kitos paslaugos, palengvinančios asmens perėjimą nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje.

5. Susitarimo įgyvendinimas:

5.1. Susitarimo įgyvendinimą koordinuoja, su jo įgyvendinimu, asmens pasiektais rezultatais dalyvaujant užimtumo didinimo programoje susijusią informaciją renka ir atvejo komandai teikia, taip pat Susitarimo pakeitimo ir nutraukimo projektus rengia nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas;

5.2. pasirašius Susitarimą, nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas, iki pradėdant teikti Paslaugas, suorganizuoja asmens susitikimą (-us) su vykdant Susitarimą numatytų teikti Paslaugų teikėjais;

5.3. nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas, nustatęs ir (ar) gavęs informaciją, kad Susitarimas nevykdomas jame nustatyta tvarka ir (ar) kad asmuo yra nepasirengęs darbo rinkai, teikia siūlymą atvejo komandai dėl Susitarimo pakeitimo ar nutraukimo.

6. Sprendimas dėl pasirengimo darbo rinkai:

6.1. nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas pateikia atvejo komandai informaciją apie Susitarimo įgyvendinimą ir asmens pasiektus rezultatus dalyvaujant užimtumo didinimo programoje;

6.2. atvejo komanda, gavusi ir įvertinusi nurodytą informaciją, priima sprendimus dėl asmens pasirengimo darbo rinkai ir Susitarimo pakeitimo ar nutraukimo;

6.3. atvejo komandai nusprendus, kad asmuo yra pasirengęs darbo rinkai, Užimtumo tarnyba asmeniui teikia pasiūlymą dirbti ar pradėti savarankišką veiklą;

6.4. asmeniui pradėjus dirbti ar pradėjus savarankišką veiklą, priimamas sprendimas nutraukti Susitarimą;

6.5. atvejo komandai nusprendus, kad asmeniui reikia palaikymo darbo vietoje, jame numatoma lydimoji pagalba ir (ar) kitos paslaugos po įdarbinio. Susitarimo nutraukimas atidedamas, bet ne ilgiau nei 12 kalendorinių mėnesių, išskyrus pavėžėjimo į darbą paslaugą, kuri gali būti teikiama ne ilgiau kaip 24 kalendorinius mėnesius;

6.6. atvejo komandai nusprendus, kad asmuo yra nepasirengęs darbo rinkai, įvertinamos Susitarimo nevykdymo priežastys, poreikis ir galimybė keisti pagal Susitarimą teikiamas Paslaugas, jų apimtį, teikimo eiliškumą, galimos neigiamos pasekmės nutraukus Susitarimą ir priimamas sprendimas dėl Susitarimo pakeitimo ar nutraukimo.

V SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

Užimtumo didinimo programa gali būti finansuojama iš šių šaltinių:

1) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų, kurių poreikis apskaičiuojamas vadovaujantis Specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. A1-193 „Dėl Specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. A1-10 redakcija);

2) Savivaldybės biudžeto lėšų;

3) darbdavių lėšų;

4) kitų teisėtai gautų lėšų.

Programos finansavimo galimybės, atsižvelgiant į aukščiau įvardintus galimus finansavimo šaltinius, įvertinamos rengiant Savivaldybės strateginius veiklos planus.

Programoje numatytų veiklų vykdymui 2023 - 2025 m. suplanuotas lėšų poreikis iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui:

2023 m. – 573342 Eur;

2024 m. – 740505 Eur;

2025 m. – 753601 Eur.

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos Programai įgyvendinti, paskirstomos, pervedamos, naudojamos ir už jas atsiskaitoma vadovaujantis Savivaldybių funkcijoms atlikti skirtų lėšų paskirstymo, pervedimo, naudojimo ir duomenų pateikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. A1-381 „Dėl Savivaldybių funkcijoms atlikti skirtų lėšų paskirstymo, pervedimo, naudojimo ir duomenų pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro

201 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. A1-669 redakcija), ir Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. A1-193 „Dėl Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. A1-10 redakcija), nustatyta tvarka.

Savivaldybės administracija atsako už tinkamą lėšų, skirtų Programoje numatytiems darbams, panaudojimą.

Darbdaviai, įdarbinantys Programoje dalyvaujančius asmenis, užtikrina tikslingą darbams skirtų lėšų panaudojimą.

Darbdavys gali mokėti didesnę, nei nustatytas minimalus darbo užmokestis, atlygi darbuotojui savo lėšomis.

VI SKYRIUS TĘSTINUMAS IR PROGNOZĖ

Kasmet pagal Programą vidutiniškai įdarbinama 80–100 bedarbių. Labiausiai socialiai pažeidžiami asmenys, kurie yra laikinai įdarbinti, atnaujina darbo įgūdžius bei užsidirba pragyvenimui būtinų lėšų, sumažėja socialinių pašalpų gavėjų. Programos dalyviai sugrąžinami į darbo rinką, tai padidina jų galimybes tapti aktyviais ir rasti nuolatinį darbą.

2023–2025 metų Programoje prognozuojamas panašus Programos dalyvių skaičius atsižvelgiant į ženkliai nepasikeitusį nedarbo lygį rajone ir visoje Lietuvos Respublikoje. Planuojamas Užimtumo didinimo programos apimtis lemia įtempta situacija darbo rinkoje, esantis nedarbas ir socialiniai veiksniai. Įvertinus 2022 metų Programos planuojamus įgyvendinimo rezultatus, pagal poreikį bus tikslinamos einamųjų metų Programos priemonės. Kiekvienų ateinančių metų Programos projektas rengiamas atsižvelgiant į įdarbintų asmenų skaičių praėjusiais metais, taip pat į darbdavių aktyvumą, Programos įgyvendinimo rezultatus, pokyčius, įvykusius darbo rinkoje bei teisės aktų bazėje, reglamentuojančioje Užimtumo didinimo programos vykdymą. Užimtumo didinimo programos įgyvendinimo priežiūra derinama su bendra strateginio planavimo dokumentų Rokiškio rajono savivaldybėje stebėseną.

Atsižvelgiant į esamą nedarbo lygį Rokiškio rajono savivaldybėje, numatoma, kad priemonių ir paslaugų poreikis užimtumui didinti nemažės, nes nedarbo lygis yra žymiai didesnis už šalies nedarbo lygį. Numatyti rajono biudžetą ateinantiems 3 metams yra sudėtinga, todėl planuojant priemones bei paslaugas bus atsižvelgiama į biudžeto galimybes. Numanoma, kad pagrindiniai finansavimo šaltiniai priemonėms ir paslaugoms įgyvendinti bus valstybės specialiosios tikslinės dotacijos lėšos savivaldybių biudžetams, Europos Sąjungos paramos lėšos ir savivaldybės biudžeto lėšos.

Tikimasi, jog įgyvendinus Programą iki 10 proc. Programos veiklose dalyvavusių asmenų pavyks įsitvirtinti darbo rinkoje, jie bus įdarbinti pagal darbo sutartį arba pagal paslaugų teikimo sutartį, iki 10 proc. vykdys savarankišką arba neatlygintą veiklą, iki 30 proc. asmenų įgis praktinių darbo įgūdžių, kurie jiems vėliau padės ieškantis darbo ir įsitvirtinant darbo rinkoje.

VII SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA, ĮVERTINIMAS IR VIEŠINIMAS

Programa bus organizuojama ir įgyvendinama, laikantis skaidrumo, viešumo ir efektyvumo principų. Visais atvejais bedarbių nukreipimą į Užimtumo didinimo programą organizuoja Užimtumo tarnyba.

Už modelio įgyvendinimą atsakingi savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyrius, Rokiškio socialinės paramos centras ir Užimtumo tarnyba. Modelio įgyvendinime dalyvauja Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nurodyti

tikslinė grupė ar gaunantys Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 48¹ straipsnyje nurodytą darbo paieškos išmoką nurodyti asmenys, nedirbančių asmenų atveju vadybininkas ir atvejo komanda.

Programos rezultatai bus vertinami baigiantis kalendoriniams metams, iki kitų metų sausio 31 d., atsižvelgiant į numatytų priemonių įvykdymą ir efektyvų lėšų panaudojimą bus skelbiami viešai. Vykdyto kontrolę ir Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumą kontroliuoja Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba. Programa keičiama, papildoma Savivaldybės tarybos sprendimu. Parengta Programa, jos įgyvendinimo metu pasiekti rezultatai, darbdavių atrankos rezultatai, Programai skirtų lėšų panaudojimo ir asmenų užimtumo vertinimo rezultatai skelbiami viešai Savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt.
